

R O Z S U D O K

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Á. H.** trvalo bytom H., t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Dončova č.6, Ružomberok, proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, O. invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5.októbra 2012, č.k. 1Sd/46/2012-41, takto

r O. z h O. d O. l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 5.októbra 2012, č.k. 1Sd/46/2012-41, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X.X. zo 17.mája 2012 **z r u š u j e** a **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O. d ô v O. d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X.X. zo 17.mája 2012, ktorým mu podľa § 70 ods.1 a § 293ax a § 82 zákona č.461/2003 Z.z. O. sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon O. sociálnom poistení“) priznala od 1. januára 2010 invalidný dôchodok v sume 99 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ v návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne namietal výšku priznaného invalidného dôchodku a domáhal sa spätného vyplatenia invalidného dôchodku od roku 2000. Krajský súd mal za to, že navrhovateľ nenamietal zhodnotenú dobu dôchodkového poistenia ani výpočet invalidného dôchodku, uvedený v rozhodnutí odporkyne. Mal za preukázané, že navrhovateľovi bol

v minulosti právoplatne odňatý invalidný dôchodok a taktiež mu v minulosti pre nesplnenie podmienky potrebnej doby bola zamietnutá žiadosť O. čiastočný invalidný dôchodok. Nekonkrétne námietky navrhovateľa voči výške invalidného dôchodku, priznaného od 1. januára 2010, krajský súd nepovažoval za dôvodné. Rovnako za nedôvodnú považoval požiadavku navrhovateľa na doplatenie čiastočného invalidného dôchodku od roku 2000, a to s poukázaním na to, že predmetom konania bolo preskúmanie iba rozhodnutia odporkyne zo 17.mája 2012 a iným, v minulosti vydaným a už právoplatným rozhodnutím odporkyne sa v terajšom konaní súd nemohol zaoberať.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Uviedol, že invalidný je od roku 1985 a 15 rokov až do roku 2000 poberal invalidný dôchodok v sume 160,37 €. Jeho invalidný dôchodok by preto mal byť v súčasnosti vyšší ako 160,37 €. Invalidný dôchodok bol bez jeho žiadosti zmenený na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 ods.3 zákona č.100/1988 Zb., ale čiastočný invalidný dôchodok sa mu už nevyplácal s odôvodnením, že nezískal potrebnú dobu zamestnania. Taký postup odporkyne bol nezákonný, lebo po odňatí invalidného dôchodku mu mala priznať čiastočný invalidný dôchodok vo výške rovnajúcej sa polovici invalidného dôchodku a tento mu mala vyplácať od 31. januára 2000 do 22. novembra 2006, kedy bol uznaný invalidným podľa § 29 zákona č.100/1988 Zb., avšak invalidný dôchodok mu nebol priznaný z dôvodu, že nezískal potrebnú dobu poistenia, čo považuje za nezmysel. Odporkyňa mu teda dlhuje aj celý invalidný dôchodok od 22. novembra 2006 do 21.mája 2012.

Navrhovateľ v odvolaní namietol aj zaujatosť vec prejednávajúceho sudcu krajského súdu, z dôvodu, že tento sudca porušil zákon, keď ho nedal predviesť na pojednávanie dňa 5. októbra 2012 napriek žiadosti navrhovateľa, aby bol prítomný na pojednávaní a mohol preukázať svoje tvrdenia O. postupe odporkyne voči nemu od roku 2000 do roku 2012. Navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd preskúmal obdobie rokov dôchodkového poistenia, ktoré mal hodnotené pre vznik nároku na invalidný dôchodok, keďže potrebný čas poistenia je rovnaký od roku 1971 do roku 2000 a súčasne žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že má navrhovateľa predvolať na pojednávanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázala na to, že O. nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok od roku 2000 bolo už právoplatne rozhodnuté jej rozhodnutím číslo X.X. z 27. novembra 2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, č.k. 4S/284/00-27 z 23. apríla 2001 a preto sa podľa § 159 ods.3 O..s.p. nemôže prejednávať znova.

Krajský súd predložil odvolanie navrhovateľa odvolaciemu súdu aj s vyjadrením vec prejednávajúceho sudcu krajského súdu k námietke zaujatosti, ktorý uviedol, že túto námietku nepovažuje za dôvodnú a voči navrhovateľovi sa necíti zaujatý.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O..s.p. a dospel k záveru, že ho nemožno potvrdiť.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ bol v minulosti uznaný invalidným podľa § 25 ods.3 zákona č.121/1975 Zb. O. sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.121/1975 Zb.“). Od 28.05.1985 mu bol podľa § 25 ods.1 zákona č.121/1975 Zb. priznaný invalidný dôchodok.

Rozhodnutím číslo X.X. zo 7. apríla 2000 bol navrhovateľovi invalidný dôchodok odňatý od 10. mája 2000 s odôvodnením, že podľa posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia pobočky Sociálnej poisťovne Košice už nie je invalidný, ale je podľa § 37 ods.3 písm. a) zákona č.100/1988 Zb. O. sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č.100/1988 Zb.“) iba čiastočne invalidný; zánik invalidity a súčasný vznik čiastočnej invalidity bol určený dňom 30. januára 2000. V tom istom správnom konaní odporkyňa rozhodnutím číslo X.X. zo 6. júna 2000 v spojení s rozhodnutím číslo X.X., zamietla žiadosť navrhovateľa O. čiastočný invalidný dôchodok (nepriznala čiastočný invalidný dôchodok) s odôvodnením, že pre vznik nároku na tento dôchodok nesplnil podmienku potrebnej doby 5 rokov zamestnania v období desiatich rokov pred vznikom čiastočnej invalidity, t.j. od 31. januára 1990 do 30. januára 2000. Všetky tri uvedené rozhodnutia odporkyne boli potvrdené právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 23. apríla 2001, č.k. 4S 284/00-27.

Navrhovateľ požiadal O. invalidný dôchodok žiadosťou zo 06.08.2002, ktorú odporkyňa zamietla rozhodnutím číslo X.X. z 26. septembra 2002 s odôvodnením, že podľa posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia pobočky Sociálnej poisťovne Košice nie je invalidný podľa § 29 ods.3 zákona č.100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods.3 písm. a) zákona č.100/1988 Zb. Súčasne uviedla, že čiastočný invalidný dôchodok mu nepatrí, lebo nespĺňa podmienku potrebnej doby zamestnania. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2004, č.k. 2Sd 9/2002-92, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2006, sp.zn. 1So/161/2004, a nadobudlo právoplatnosť.

Zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený podľa § 263a zákona č.461/2003 Z.z. O. sociálnom poistení v znení neskorších predpisov so záverom, že do 21. novembra 2006 bol čiastočne invalidný podľa § 37 ods.3 zákona č.100/1988Zb. a od 22. novembra 2006 je už invalidný podľa § 29 ods.3 zákona č.100/1988 Zb.. Odporkyňa v správnom konaní na tom základe rozhodnutím číslo X.X. 0 z 18. septembra 2007 v spojení s rozhodnutím toho istého čísla z 10. decembra 2007 navrhovateľovi od 22. novembra 2006 nepriznala invalidný dôchodok s odôvodnením, že nespĺnil podmienku potrebnej doby 5 rokov zamestnania v období desiatich rokov pred vznikom tejto invalidity, teda v období od 22. novembra 1996 do 22. novembra 2006. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 4. februára 2008, č.k. 4Sd/58/2007-17, a nadobudlo právoplatnosť.

Vzhľadom na skutočnosť, že predchádzajúce rozhodnutia odporkyne nadobudli právoplatnosť, v terajšom súdnom konaní súd nebol oprávnený zaoberať sa námietkami navrhovateľa, že od roku 2000 do roku 2006 mu mal byť vyplácaný čiastočný invalidný dôchodok a od roku 2006 invalidný dôchodok. Nepochybil preto krajský súd, keď v terajšom konaní preskúmaval len rozhodnutie odporkyne číslo X.X. zo 17. mája 2012 O. priznaní invalidného dôchodku od 1. januára 2010 podľa § 293ax a § 70 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z.

Navrhovateľ v období od 30. januára 2000 do 31.decembra 2009 nebol invalidný na účely § 293ax zákona č.461/2003 Z.z.

Na rozdiel od krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že z obsahu opravného prostriedku navrhovateľa (č.l. 22) a jeho doplnení je zrejmé, že navrhovateľ namietal nezákonnosť rozhodnutia odporkyne z dôvodu nesprávneho hodnotenia dôb poistenia a z toho

plynúcej nesprávnej výšky priznaného invalidného dôchodku vzhľadom na to, že od roku 1985 do roku 2000 bol poberateľom invalidného dôchodku.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že invalidný dôchodok, priznaný od 28. mája 1985 podľa § 25 ods.3 zákona č.121/1975 Zb. O. sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.121/1975 Zb.“) bol navrhovateľovi právoplatne odňatý od 10. mája 2000.

Navrhovateľ bol podľa § 293ax ods.2 v spojení s § 71 ods.1 zákona O. sociálnom poistení znovu uznaný invalidným od 1. januára 2010. V zmysle § 293ax ods.6 tohto zákona mu nárok na invalidný dôchodok mohol vzniknúť najskôr od 1. januára 2010; preskúmaným rozhodnutím mu od uvedeného dňa dôchodok priznaný bol.

Suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť O. viac ako 70 %, sa podľa § 73 ods.1 zákona O. sociálnom poistení určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 255 ods.1 zákona O. sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

Doba poberania invalidného dôchodku sa považuje za náhradnú dobu podľa § 11 ods.1 písm. ch) zákona č.121/1975 Zb. ako aj podľa § 9 ods.1 písm. h) zákona č.100/1975 Zb., takže v zmysle § 255 ods.1 zákona O. sociálnom poistení sa táto doba považuje za dobu dôchodkového poistenia. Zákon O. sociálnom poistení totiž neustanovuje inak.

Z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou preskúmaného rozhodnutia zo 17.mája 2012 vyplýva, že odporkyňa obdobia od 9. januára 1987

do 3. mája 1988, od 18. apríla 1989 do 2. januára 1990 a od 7. mája 1991 do 6. mája 1997 navrhovateľovi ako doby dôchodkového poistenia nehodnotila, v preskúvanom rozhodnutí však ich nehodnotenie ničím nezdôvodnila.. Odvolací súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Rozsudok krajského súdu preto zmenil, rozhodnutie odporkyne zo 17. mája 2012 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods.3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. d) O..s.p.

Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odporkyne sa odvolací súd už nezaoberal námietkou navrhovateľa voči postupu krajského súdu, ktorý rozhodol vo veci v jeho neprítomnosti napriek opakovaným žiadostiam navrhovateľa O. predvedenie na pojednávanie na jeho vlastné náklady. Pokiaľ navrhovateľ namietal zaujatosť vec prejednávajúceho sudcu krajského súdu práve z dôvodu, že nevyhovel jeho žiadosti O. predvedenie na pojednávanie, táto námietka smeruje voči postupu sudcu v konaní O. prejednávanej veci a ako taká nie je podľa § 14 ods. 3 O..s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne znovu rozhodnúť O. priznaní a výške invalidného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2010 podľa § 293ax zákona O. sociálnom poistení a v intenciách tohto rozsudku riadne odôvodniť prípadné nehodnotenie vyššie uvedených dôb.

P O. u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 26. júna 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová